

ΚΩΦΟΙ & ΑΚΟΥΟΝΤΕΣ ΕΝ ΔΡΑΣΕΙ 2015

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

3^ο Πανελληνίου Συμποσίου

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΙΑΔΟΣΗΣ ΤΗΣ
ΝΟΗΜΑΤΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΣΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ ΚΩΦΟΥ ΚΑΙ
ΒΑΡΗΚΟΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ

3rd Panhellenic Interscientific Symposium

In the frames of the 3rd Panhellenic Festival “Deaf and Hearing People in Action”

“THE ROLE OF LIFE LONG LEARNING AND SIGN LANGUAGE PROPAGATION IN QUALITY OF LIFE OF DEAF AND HARD OF HEARING POPULATION”

10th of July 2015

<http://www.esal.gr/DHIAproceedings.html>

10 Ιουλίου 2015, Πολιτιστικό Κέντρο ΜΕΛΙΝΑ, Ηρακλειδών 66^α & Θεσσαλονίκης, Θησείο, Αθήνα

3^ο Πανελλήνιο Διεπιστημονικό Συμπόσιο

στα πλαίσια του 3^{ου} Πανελλήνιου Φεστιβάλ «Κωφοί και Ακούοντες εν Δράσει»

**«Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΙΑΔΟΣΗΣ ΤΗΣ ΝΟΗΜΑΤΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΣΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ ΚΩΦΟΥ ΚΑΙ ΒΑΡΗΚΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ»**

10 Ιουλίου 2015

<http://www.esal.gr/DHIAproceedings.html>

10 Ιουλίου 2015, Πολιτιστικό Κέντρο ΜΕΛΙΝΑ, Ηρακλειδών 66^α & Θεσσαλονίκης, Θησείο, Αθήνα

Διοργανωτές του Διεπιστημονικού Συμποσίου 2015

Περιφερειακή Ενότητα Χανίων

Λέσχη για τη Διάδοση της Νοηματικής Γλώσσας

Πολιτιστικός Οργανισμός «Εσαεί εν Ροή»

Εκδότες

Λέσχη για τη Διάδοση της Νοηματικής Γλώσσας,

Βενιζέλου 37^Α 73 132- ΧΑΝΙΑ

Πολιτιστικός Οργανισμός Μακεδονίας –Θράκης, «Εσαεί εν Ροή»,

Βιζυηνού 53, Αλεξάνδρεια, Ν. Ημαθίας

www.esai.gr

Επιμέλεια Κειμένων

Ελένη Καβαζίδου, Msc, PhD, Υπεύθυνη Σχολικών Δραστηριοτήτων Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Χανίων

Επιστημονική Επιτροπή του Διεπιστημονικού Συμποσίου 2015

Γαλήνη Σαπουντζάκη, Λέκτορας Νοηματικής Γλώσσας, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας (Πρόεδρος)

Άννα Φαχαντίδου – Τσιλιγκίρογλου, Καθηγήτρια Υγιεινής, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (Αντιπρόεδρος)

Ηλίας Κουρκούτας, Αναπληρωτής Καθηγητής Ψυχοπαθολογίας της Ειδικής Αγωγής, Πανεπιστήμιο Κρήτης

Ελένη Φωτιάδου, Επίκουρη Καθηγήτρια Ειδικής Αγωγής, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Κωνσταντίνος Τριπολιτάκης, Med, PhD, Σχολικός Σύμβουλος Ειδικής Αγωγής 16^{ης} Περιφέρειας Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης

Ελένη Καβαζίδου, Msc, PhD, Εκπαιδευτικός Ειδικής Φυσικής Αγωγής / Ειδική Χορογράφος (με χρήση της Νοηματικής Γλώσσας), Υπεύθυνη Σχολικών Δραστηριοτήτων Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Χανίων

Οργανωτική Επιτροπή του Φεστιβάλ «ΚΩΦΟΙ ΚΑΙ ΑΚΟΥΟΝΤΕΣ ΕΝ ΔΡΑΣΕΙ» 2015

Ελένη Αθανασιάδου, Καθηγήτρια Φυσικής Αγωγής, Δασκάλα Χορού, Χορογράφος της Εσαεί εν Ροή /Θεσσαλονίκη [ΜΕΛΟΣ]

Αριάνα Αναστασίου - Φοιτήτρια / Ιωάννινα [ΜΕΛΟΣ]

Μαρία Αραμπατζή, Καθηγήτρια Κλασσικού & Σύγχρονου Χορού, Διευθύντρια της Ερασιπεχνικής Σχολής Χορού «Black Swan», Χορεύτρια της Εσαεί εν Ροή /Αλεξάνδρεια Ημαθίας [ΜΕΛΟΣ]

Νίκη Ανδρουλάκη, Διαιτολόγος Διατροφολόγος, Διευθύνουσα της Εταιρείας Έυ Ζην» / Χανιά [ΜΕΛΟΣ]

Μαρίνα Βαρελά, Μέλος του Εκπαιδευτικού Οργανισμού ΚΕΤ /Αθήνα [ΜΕΛΟΣ]

Ελένη Ζωιδάκη (ΜΑ, Msc), Ειδική Παιδαγωγός, Νηπιαγωγός [1^η ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ]

Χρυσή Ζωιδάκη, Εκπαιδύτρια Ενηλίκων στη Χειροτεχνία /Χανιά [ΜΕΛΟΣ]

Παρασκευάς Θυμάκης, Ειδικός Παιδαγωγός, Νηπιαγωγός [2^{ος} ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ]

Πάρις Ιωαννίδης, Μουσικός /Θεσσαλονίκη –Χανιά [ΜΕΛΟΣ]

Ελένη Καβαζίδου (Msc, PhD) - Ειδική Παιδαγωγός Φυσικής Αγωγής, Υπεύθυνη Σχολικών Δραστηριοτήτων Δ/νσης Π/θμιας Εκπ/σης Χανίων, Εκπρόσωπος του Πολιτιστικού Φορέα «Εσαεί εν Ροή» [ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ]

Θωμάς Καβαζίδου, Συνταξιούχος Έμπορος /Θεσσαλονίκη [ΜΕΛΟΣ]

Ανδρέας Καλαϊτζάκης, Δάσκαλος Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας, Πρόεδρος της Λέσχης για τη Διάδοση της Νοηματικής Γλώσσας/ Χανιά [ΜΕΛΟΣ]

Βασίλης Καραμανλής, Διευθύνων Σύμβουλος του Κέντρου Πολιτισμού Θεσσαλονίκης – Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας/ Θεσσαλονίκη [ΜΕΛΟΣ]

Φώτης Κόκκος, Δάσκαλος Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας, Καλλιτεχνικός Διευθυντής του Θεάτρου Σιγής/ Σέρρες – Θεσσαλονίκη [ΠΡΟΕΔΡΟΣ]

Ιωάννα Πασπάλα, Επιτροπή Κοινωνικής Πολιτικής και Υγείας – Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης /Θεσσαλονίκη [ΜΕΛΟΣ]

Ευστράτιος Πατρινός, Διερμηνέας Νοηματικής Γλώσσας, Συνεργάτης του Γραφείου Νεότητας της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών /Αθήνα [ΜΕΛΟΣ]

Ειρήνη Σοκολάκη, Διερμηνέας Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας, Εκπρόσωπος του Θεάτρου Σιγής/ Θεσσαλονίκη [ΜΕΛΟΣ]

<http://www.esai.gr/DHIAproceedings.html>

10 Ιουλίου 2015, Πολιτιστικό Κέντρο ΜΕΛΙΝΑ, Ηρακλειδών 66^α & Θεσσαλονίκης, Θησείο, Αθήνα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Ομιλίες από Εξέχουσες Προσωπικότητες της Κοινότητας των Κωφών

1.1. Ελληνική Ομοσπονδία Αθλητισμού Κωφών Ελλάδος | Στουφής Ιωάννης

2. Προφορικές Ανακοινώσεις | Προεδρείο: Σαπουντζάκη Γαλήνη, Λέκτορας Νοηματικής Γλώσσας, Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.

2.1. Υπάρχουσα Κατάσταση στην Επαγγελματική Αποκατάσταση των Ατόμων με Βαρηκοΐα/Κώφωση και Παράγοντες που την επηρεάζουν: Μία Βιβλιογραφική Ανασκόπηση | Ζωιδάκη Ελένη, Θυμάκης Παρασκευάς, Καβαζίδου Ελένη

2.2. Μελέτη Περίπτωσης των Συνθηκών Εργασιακής Αποκατάστασης και Απασχόλησης μίας Εκπαιδευτικού με Βαρηκοΐα | Θυμάκης Παρασκευάς, Ζωιδάκη Ελένη, Καβαζίδου Ελένη

2.3. Παραδοσιακοί Χοροί και Άτομα με Προβλήματα Ακοής | Κυριαζής Δημήτριος

2.4. Χοροδιδασκαλία σε Κωφούς με Διάφορες Τεχνικές Αυτοσχεδιασμού, Δημιουργικής Έκφρασης, Ρυθμικής και Μουσικοκινητικής Αγωγής, προσαρμοσμένες σε Άτομα με Ειδικές Ανάγκες: JAM RHYTHM DANCE | Καβαζίδου Ελένη, Ιωαννίδης Πάρις, Θυμάκης Παρασκευάς, Ζωιδάκη Ελένη, Κολλάρου Ζωή, Σκολάκη Ειρήνη, Κόκκος Φώτης, Φαχαντίδου-Τσιλιγκίρογλου Άννα

2.5. Απόψεις για τη δια Βίου Μάθηση και τη Διάδοση της Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας | Γιαννούλη Βαϊτσα

2.6. Απόψεις και Εμπειρίες Κωφών Φοιτητών από την Τριτοβάθμια Εκπαίδευση | Σάκκου Ιωάννα

2.7. Ο Ρόλος της Νοηματικής Γλώσσας στη Χρήση και Πρόσβαση των Υπηρεσιών Υγείας από Κωφούς και Βαρήκοους στην Ελλάδα | Τσιμπίδα Διαλεχτή

2.8. Η μετάβαση από τον "κόσμο των ακουόντων" στον "κόσμο των Κωφών": αφηγήσεις Κωφών ατόμων από οικογένειες ακουόντων | Κουκουνασούλη Αλέξια

3. Προτάσεις Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων | Συντονίστρια: Καβαζίδου Ελένη, Υπεύθυνη Σχολικών Δραστηριοτήτων, Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης

3.1. 3.2. Εθελοντική Εργασία (Ντοκουμαντέρ: Θέατρο Κωφών) | Στεφανή Φωτεινή, Γιαννίκου Παρασκευή, Καγλή Μαρία

3.3. Όλοι Μαζί μπορούμε Καλύτερα | | Ιζομπανάκη Χριστίνη, Χιωτάκη Ειρήνη, Δενδράκη Καλλιόπη, Ελισάβετ Γκαρνέτα

3.4. Η επίδραση ενός προγράμματος παραδοσιακών χορών στις φυσικές ικανότητες ατόμων με προβλήματα ακοής | Κυριαζής Δημήτριος

4. Παράρτημα

4.1. Έντυπα Προβολής του 3ου Διεπιστημονικού Συμποσίου «Ο Ρόλος της Δια Βίου Μάθησης και της Διάδοσης της Νοηματικής Γλώσσας στην Ποιότητα Ζωής Κωφού και Βαρήκοου Πληθυσμού»

4.2. Ενδεικτικό Φωτογραφικό Υλικό από το 2ο Διεπιστημονικό Συμπόσιο «Ο Ρόλος της Δια Βίου Μάθησης στην Ποιότητα Ζωής Κωφών και Βαρηκόνων» και τις

λοιπές εκδηλώσεις του 1^{ου} Πανελληνίου Φεστιβάλ «Κωφοί και Ακούοντες εν Δράσει»

4.3. Υπόδειγμα Βεβαιώσεων Ομιλίας/ Εισήγησης και Συμμετοχής

<http://www.esai.gr/DHIAproceedings.html>
10 Ιουλίου 2015, Πολιτιστικό Κέντρο ΜΕΛΙΝΑ, Ηρακλειδών 66^α & Θεσσαλονίκης, Θησείο, Αθήνα

1. Ομιλίες από Εξέχουσες Προσωπικότητες της Κοινότητας των Κωφών

<http://www.esai.gr/DHIAproceedings.html>
10 Ιουλίου 2015, Πολιτιστικό Κέντρο ΜΕΛΙΝΑ, Ηρακλειδών 66^α & Θεσσαλονίκης, Θησείο, Αθήνα

1.1. Ελληνική Ομοσπονδία Αθλητισμού Κωφών Ελλάδος

Στουφής Ιωάννης¹

¹Πρόεδρος Ελληνικής Ομοσπονδίας Αθλητισμού Κωφών Ελλάδος

Περίληψη

Ως Πρόεδρος της Ομοσπονδίας , πρώτά από όλα στέλνω τα συγχαρητήρια μου στην επιτροπή του 3^{ου} σε σειρά Φεστιβάλ «ΚΩΦΟΙ & ΑΚΟΥΟΝΤΕΣ ΕΝ ΔΡΑΣΕΙ», που γίνεται αυτές τις πολύ δύσκολες μέρες στην Αθήνα .

Η πρωτοβουλία αυτή δεν πρέπει να σταματήσει, καθώς αναδεικνύει τη σημασία συνεργασίας αναμεσά σε δύο διαφορετικούς κόσμους που συνυπάρχουν και δράττουν μαζί, δυστυχώς όμως πέσαμε πάνω σε πολύ άσχημη οικονομική συγκυρία.

Η ΕΟΑΚ ιδρύθηκε το 1988 , από τη στήριξη μεγάλων αστικών σωματείων της Ελλάδας , καταρχήν από το ιστορικό σωματείο Α.Ο. Κωφών (με ιδρυτικό έτος το 1959), που είχε αναλάβει και τις αποστολές διεθνών αγώνων με τις συντάξεις εθνικών ομάδων όπως το ποδόσφαιρο , βόλεϊ , μπάσκετ κλπ. . Στη συνέχεια δημιουργήθηκαν νέα σωματεία σε κάθε πόλη, όπως Πάτρα, Κρήτη, Θεσσαλονίκη, Δράμα , κλπ. , με αποτέλεσμα σήμερα να έχουμε 8 σωματεία και 1 νέο σωματείο προς το δρόμο της αναγνώρισής του, που βρίσκεται στην Τρίπολη της Πελοποννήσου. Σήμερα έχουμε 600 εγγεγραμμένους κωφούς-βαρήκους αθλητές, ενώ τα μέλη σωματείων που συμμετέχουν στις εσωτερικές δράσεις, είναι γύρω στα 500.

Για το ορισμό του κωφου-βαρηκου αθλητή , περνούν από ειδική επιτροπή , που εξετάσει το ακουόγραμμα του νέου αθλητή αν πληρούν τις προϋποθέσεις συμμετοχής με το ποσοστό απώλειας ακοής κι των 2 αυτιών 55db , αφού η επιτροπή αποφασίζει και στέλνει τη ειδική φόρμα τη ISCD . (διεθνές οργάνωση αθλητισμού κωφών) όπως κινείται τα πρότυπα με τη IPC (διεθνές παραολυμπιακή επιτροπή) .

Κάθε χρόνο οργανώνουμε πανελλήνια πρωταθλήματα αθλημάτων της ΕΟΑΚ με συμμετοχή των αθλητικών σωματείων. Με εγκρίσεις της Γ.Γ.Α. ύστερα από προτάσεις της Ομοσπονδίας μας, που είναι η μοναδική πηγή χρηματοδότησής μας, στέλνουμε αποστολές στο εξωτερικό όπως ευρωπαϊκό, παγκόσμιο και Deafolympics επίπεδο.

Κάθε χρόνο, η ΕΟΑΚ λαβαίνει επιχορηγήσεις από το Υπουργείο Αθλητισμού, με συγκεκριμένους προϋπολογισμούς, αλλά τα τελευταία χρόνια λόγω της οικονομικής δυσχέρειας έχουν μειωθεί πάρα πολύ τα ποσά που αναλογούν για τον αθλητισμό των κωφών, χάριν όμως στις πρωτοβουλίες και τις υποστηρίξεις των χορηγών, οργανώνουμε όσο μπορούμε τα πανελλήνια

πρωταθλήματα και με περικοπές η όχι, τον αριθμό που συμμετέχουν στο εξωτερικό, ώστε να σταθεί ο αθλητισμός των κωφών στο δρόμο του, με στόχο την ανάπτυξη, τη διάδοση και το δικαίωμα συμμετοχής σε αγώνες. Οι αθλητές μας διακρίνονται ανάλογα με τις επιτυχίες τους η μη, εγγράφονται σε ειδικό πίνακα διακρινόμενων αθλητών κι ακολουθούν τους νομούς περί προνομίων, όπως εισαγωγή στα πανεπιστήμια με απαλλαγές, το διορισμό τους στο δημόσιο τομέα και οικονομικές επιβραβεύσεις .

Από τη ίδρυση της ΕΟΑΚ , μέχρι σήμερα έχουν διοριστεί κι εργάζονται στον δημόσιο τομέα 75 αθλητές-τριες . Εκκρεμούν προσλήψεις αθλητών που έχουν διακριθεί για το 2008 έως σήμερα. Η ΕΟΑΚ κάνει τη προσπάθειά της να συνεργαστεί με το Υπουργείο Εσωτερικών για τις τοποθετήσεις κλπ. και ελπίζουμε σε σχετική ανταπόκριση.

Το μέγιστο πρόβλημα που αντιμετωπίζει η ΕΟΑΚ είναι η οικονομική στήριξη, δεν έχουμε μεγάλους χορηγούς που να στηρίζουν δυναμικά και χρόνια την ΕΟΑΚ όπως θα μπορούσε π.χ. ο ΟΠΑΠ ή άλλος παρόμοιος φορέας. Έχουμε 11 αθλήματα, προσπαθούμε να οργανώσουμε μαζί με τα σωματεία και τους αθλητές να συμμετέχουν σε αγώνες εσωτερικού, και από εκεί ανάλογα με τη διάκριση τους , επιλέγονται κι ορίζονται διεθνείς αθλητές . Τέλος έχουμε ελλείψεις υποδομής, δημιουργίας τμημάτων νέων αθλητών, μη προσβασιμότητα στους αθλητικούς χώρους, κάθε φορά που προετοιμάζει ο διεθνής αθλητής, αναζητούμε πολλές φορές χώρους, σε πολλές φορές έχουμε δαπανηθεί σε ιδιωτικούς χώρους, όπως ενοικιάσεις γηπέδων, κλπ.

Πολλές ομοσπονδίες έχουν εγκατασταθεί σε μεγάλα εθνικά αθλητικά κέντρα της Ελλάδος, όπως ΟΑΚΑ , ΣΕΦ κλπ. , εμείς δε, συνεχίζουμε να έχουμε το γραφείο μας στο κέντρο της Αθήνας. Αναζητούμε λύσεις το πρόβλημα αυτό, ώστε να έχουμε σε συνεργασία με άλλες ομοσπονδίες έναν αθλητικό χώρο που να μπορεί να εξασκείται και να προπονείται ο κωφός/βαρήκοος αθλητής χωρίς περιορισμούς !!

Ευχαριστώ και ακόμη μια φορά , την επιτροπή που κάλεσε την Ομοσπονδία μας να συμμετέχει στην όμορφη αυτή πρωτοβουλία με διάφορες εκδηλώσεις.

Στουφής Ιωάννης

Πρόεδρος ΕΟΑΚ

2. Προφορικές Ανακοινώσεις

Προεδρείο

Σαπουντζάκη Γαλήνη¹

¹Λέκτορας Νοηματικής Γλώσσας, Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

2.1. Υπάρχουσα Κατάσταση στην Επαγγελματική Αποκατάσταση των Ατόμων με Βαρηκοΐα/Κώφωση και Παράγοντες που την επηρεάζουν: Μία Βιβλιογραφική Ανασκόπηση

Ζωιδάκη Ελένη¹, Θυμάκης Παρασκευάς², Καβαζίδου Ελένη³

¹Νηπιαγωγός Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (ΠΕ 60.50), ΜΑ στην Ειδική Εκπαίδευση & ΜΑ in Education, 3^ο Ειδικό Νηπιαγωγείο Χανίων (για μαθητές που βρίσκονται στο Φάσμα του Αυτισμού)

²Νηπιαγωγός Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (ΠΕ 61), ΜΑ στην Ειδική Εκπαίδευση, Ελληνική Εταιρία Προστασίας Ανάπηρων Προσώπων (ΕΛΕΠΑΠ) – Παράρτημα Χανίων – Τμήμα Πρώιμης Παρέμβασης

³Χορογράφος – Χοροκινησιοθεραπεύτρια, Msc, PhD, Υπεύθυνη του Τμήματος Σχολικών Δραστηριοτήτων της Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Χανίων και Επιστημονικός Συνεργάτης του Τμήματος Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

¹elinazoidaki@gmail.com, ²pthymakis@gmail.com, ³ekavazidou@sch.gr

Περίληψη

Σκοπός της μελέτης: Σε μία εποχή οικονομικής και αξιακής κρίσης τα άτομα με αναπηρία φαίνεται να αντιμετωπίζουν πολύ μεγάλες προκλήσεις κατά την ανίχνευση εργασίας⁶, τη στιγμή που οι εργοδότες εκφράζουν δισταγμό κατά την πρόσληψη ενός τέτοιου ατόμου⁴. Με βάση τα παραπάνω αποφασίστηκε η βιβλιογραφική διερεύνηση των διαστάσεων της επαγγελματικής αποκατάστασης των ατόμων με Βαρηκοΐα/Κώφωση (Β/Κ), τα οποία αντιμετωπίζουν το θέμα αυτό με ιδιαίτερο προβληματισμό⁹. Μεθοδολογία: Στην παρούσα βιβλιογραφική ανασκόπηση αξιοποιήθηκαν κυρίως σχετικά έγκριτα επιστημονικά άρθρα από το ηλεκτρονικό εργαλείο EbscoHost. Αποτελέσματα: Αρκετές μελέτες υπογραμμίζουν ότι οι Β/Κ δυσκολεύονται να βρουν εργασία⁸ και ότι υπολείπονται στον τομέα αυτό του γενικού πληθυσμού^{10,11,13}. Επιπρόσθετα, ως προς το πλαίσιο εργασίας ο πληθυσμός των Β/Κ γενικά απασχολείται σε πνευματικές εργασίες λιγότερο από το προσδοκώμενο². Ακόμα, φαίνεται ότι οι Β/Κ δεν είναι αυτοαπασχολούμενοι, αλλά εργάζονται κυρίως στο δημόσιο τομέα και σε εργασίες που απασχολούν πάνω από 100 εργαζόμενους¹¹. Ως προς τους παράγοντες επίδρασης της εργασιακής αποκατάστασης, καθοριστική θετική συνεισφορά, σύμφωνα με την πλειοψηφία των σχετικών μελετών, φαίνεται να παίζει η μετά-δευτεροβάθμια εκπαίδευση των Β/Κ^{1,3,5,7,12,13}. Το φύλο, η ηλικία, ο τόπος κατοικίας και η καταγωγή δεν έδειξαν να επηρεάζει αρνητικά την κατάσταση¹⁰, ωστόσο η ίδια η Β/Κ δείχνει να επηρεάζει αρνητικά την κατάσταση¹⁰. Επίσης, οι σχετικές νομοθετικές ρυθμίσεις, που υπάρχουν στις ΗΠΑ, δεν έχουν αποβεί αποτελεσματικές² και σύμφωνα με ευρήματα⁵ έχουν κάνει πιο δύσκολη την πρόσληψη των Β/Κ. Συμπεράσματα: Συνολικά, η γενική εικόνα της εργασιακής αποκατάστασης των Β/Κ φαίνεται να διαθέτει αρνητικό πρόσημο, με τις συνιστώσες της εκπαίδευσης και της νομοθετικής-κρατικής παρέμβασης να διαθέτουν ρόλο κλειδί.

Βιβλιογραφία

¹Appelman, K., Callahan, J., Mayer, M., Luetke, B., & Stryker, D. (2012). Education, Employment, and Independent Living of Young Adults Who Are Deaf and Hard of Hearing. *American Annals Of The Deaf*, 157(3), 264-275.

doi:10.1353/aad.2012.1619

- ²Boutin, D., & Wilson, K. (2009). Professional Jobs and Hearing Loss: A Comparison of Deaf and Hard of Hearing Consumers. *Journal Of Rehabilitation*, 75(1), 36-40.
- ³*Education and labor market conditions of deaf people [Døves uddannelses-og arbejdsmarkedsforhold]*. (2006). Copenhagen, Denmark: Epinion.
- ⁴Hernandez, B. (2000). Employer attitudes toward workers with disabilities and their ADA employment rights: A literature review. *Journal of Rehabilitation*, 66, 4-16.
- ⁵Houston, K., Lammers, H., & Svorny, S. (2010). Perceptions of the Effect of Public Policy on Employment Opportunities for Individuals Who Are Deaf or Hard of Hearing. *Journal Of Disability Policy Studies*, 21(1), 9-21.
doi:10.1177/1044207309357428
- ⁶McMahon, B. T., & Hurley, J. E. (2008). Discrimination in hiring under the Americans with Disabilities Act: An overview of the national EEOC ADA research project. *Journal of Occupational Rehabilitation*, 18, 103-105.
- ⁷Moore, C. (2001). Disparities in Job Placement Outcomes Among Deaf, Late-Deafened, and Hard-of-Hearing Consumers. *Rehabilitation Counseling Bulletin*, 44(3), 144-150. doi:10.1177/003435520104400304
- ⁸Perkins-Dock, R., Battle, T., Edgerton, J., & McNeill, J. (2015). A Survey of Barriers to Employment for Individuals Who Are Deaf. *JADARA*, 49(2), 66-85.
- ⁹Rosengreen, K., & Saladin, S. (2010). Deaf Workers Prioritized Workplace Expectations: A Qualitative Study. *JADARA*, 43(3), 128-151.
- ¹⁰Rydberg, E., Gellerstedt, L., & Danermark, B. (2010). The Position of the Deaf in the Swedish Labor Market. *American Annals Of The Deaf*, 155(1), 68-77.
doi:10.1353/aad.0.0130
- ¹¹Rydberg, E., Gellerstedt, L., & Danermark, B. (2011). Deaf people's employment and workplaces β€" similarities and differences in comparison with a reference population. *Scandinavian Journal Of Disability Research*, 13(4), 327-345. doi:10.1080/15017419.2010.507375
- ¹²Schroedel, J., & Geyer, P. (2000). Long-Term Career Attainments of Deaf and Hard of Hearing College Graduates: Results From a 15-Year Follow-up Survey. *American Annals Of The Deaf*, 145(4), 303-314.
doi:10.1353/aad.2012.0099
- ¹³Winn, S. (2007). Employment Outcomes for the Congenitally Deaf in Australia: Has Anything Changed?. *American Annals Of The Deaf*, 152(4), 382-390.
doi:10.1353/aad.2008.0006

2.2. Μελέτη Περίπτωσης των Συνθηκών Εργασιακής Αποκατάστασης και Απασχόλησης μίας Εκπαιδευτικού με Βαρηκοΐα

Θυμάκης Παρασκευάς¹, Ζωιδάκη Ελένη², Καβαζίδου Ελένη³

¹Νηπιαγωγός Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (ΠΕ 61), ΜΑ στην Ειδική Εκπαίδευση, Ελληνική Εταιρία Προστασίας Ανάπηρων Προσώπων (ΕΛΕΠΑΠ) – Παράρτημα Χανίων – Τμήμα Πρώιμης Παρέμβασης

²Νηπιαγωγός Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (ΠΕ 60.50), ΜΑ στην Ειδική Εκπαίδευση & ΜΑ in Education, 3^ο Ειδικό Νηπιαγωγείο Χανίων (για μαθητές που βρίσκονται στο Φάσμα του Αυτισμού)

³Χορογράφος – Χοροκινησιοθεραπεύτρια, Msc, PhD, Υπεύθυνη του Τμήματος Σχολικών Δραστηριοτήτων της Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Χανίων και Επιστημονικός Συνεργάτης του Τμήματος Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

¹pthymakis@gmail.com, ²elinazoidaki@gmail.com, ³ekavazidou@sch.gr

Περίληψη

Σκοπός: Η μελέτη αυτή επιχειρεί να διερευνήσει τις συνθήκες εργασιακής αποκατάστασης και απασχόλησης μίας εκπαιδευτικού με Βαρηκοΐα/Κώφωση, της Αρετής. **Μεθοδολογία:** Για τη συλλογή δεδομένων στην παρούσα ποιοτική έρευνα αξιοποιήθηκε η τεχνική της συμμετοχικής παρατήρησης με την καταγραφή σημειώσεων πεδίου⁵ από τη Σχολική Μονάδα, που εργαζόταν η Αρετή. Επιπρόσθετα, αποφασίστηκε η λήψη μίας ημιδομημένης συνέντευξης από την Αρετή, προκειμένου να επιτευχθεί τριγωνοποίηση². Τα δεδομένα από τις συμμετοχικές παρατηρήσεις και τη συνέντευξη αναλύθηκαν, κατηγοριοποιήθηκαν και κωδικοποιήθηκαν⁸ για την ασφαλέστερη εξαγωγή συμπερασμάτων. **Αποτελέσματα:** Τα σημαντικότερα αποτελέσματα έδειξαν ότι η Αρετή δεν συμμετέχει ισότιμα στη σχολική της κοινότητα. Ακόμα, η Αρετή φαίνεται ότι έχει καλές σχέσεις με τους προϊσταμένους της, ενώ η σχέση της με την πλειονότητα των συναδέλφων της χαρακτηρίζεται ως «...Μέτρια...». Ως προς την εύρεση εργασίας η Αρετή δήλωσε ότι θα αντιμετώπιζε αρκετές δυσκολίες εξαιτίας των προβλημάτων στην επικοινωνία. Τα εμπόδια που αντιμετωπίζει κατά την εργασία της η Αρετή αφορούν την απώλεια ακοής της και τη δυσκολία στην επικοινωνία. Η Αρετή υπέδειξε ως ανάγκη των ατόμων με Β/Κ (ΑΒ/Κ) την διερμηνέα. Τέλος, η Αρετή θεωρεί ότι οι ακαδημαϊκές της σπουδές, την βοήθησαν αρκετά κατά την ανεύρεση εργασίας. **Συμπεράσματα:** Συμπερασματικά, με βάση τα αποτελέσματα επιβεβαιώθηκαν οι δυσκολίες, που έχουν τα ΑΒ/Κ στην εύρεση εργασίας¹¹, στον τομέα της επικοινωνίας κατά την εργασία⁷, καθώς και η έλλειψη ισότιμης συμμετοχής στην εργασιακή κοινότητα¹². Ακόμα, η Αρετή υπογραμμίζει και εκείνη την ανάγκη για παροχή διερμηνέα εντός εργασιακών πλαισίων⁹. Τέλος, η Αρετή ενστερνίζεται την άποψη πληθώρας μελετητών^{1,3,4,6,10,13} για τον πρωταγωνιστικό ρόλο της εκπαίδευσης στην επαγγελματική εξέλιξη των ΑΒ/Κ.

Βιβλιογραφία

¹Appelman, K., Callahan, J., Mayer, M., Luetke, B., & Stryker, D. (2012). Education, Employment, and Independent Living of Young Adults Who Are Deaf and Hard of Hearing. *American Annals Of The Deaf*, 157(3), 264-275. doi:10.1353/aad.2012.1619

²Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2008). *Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας* (Σ. Κυριανάκης, Μ. Μαυράκη, Χ. Μητσοπούλου, Π. Μπιθάρια, Μ.

Φιλοπούλου μφ.). Αθήνα: Μεταίχμιο.

- ³Education and labor market conditions of deaf people [Døves uddannelses-og arbejdsmarkedsforhold]. (2006). Copenhagen, Denmark: Epinion.
- ⁴Houston, K., Lammers, H., & Svorny, S. (2010). Perceptions of the Effect of Public Policy on Employment Opportunities for Individuals Who Are Deaf or Hard of Hearing. *Journal Of Disability Policy Studies*, 21(1), 9-21. doi:10.1177/1044207309357428
- ⁵Mason, J. (2010). *Η διεξαγωγή της ποιοτικής έρευνας* (9η εκδ.). (επιμ. Ν. Κυριαζή) Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- ⁶Moore, C. (2001). Disparities in Job Placement Outcomes Among Deaf, Late-Deafened, and Hard-of-Hearing Consumers. *Rehabilitation Counseling Bulletin*, 44(3), 144-150. doi:10.1177/003435520104400304
- ⁷Perkins-Dock, R., Battle, T., Edgerton, J., & McNeill, J. (2015). A Survey of Barriers to Employment for Individuals Who Are Deaf. *JADARA*, 49(2), 66-85.
- ⁸Robson, C. (2007). *Η έρευνα του πραγματικού κόσμου: Ένα μέσον για κοινωνικούς επιστήμονες και επαγγελματίες ερευνητές*. (επιμ. Κ. Μιχαλοπούλου) Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg.
- ⁹Rosengreen, K., & Saladin, S. (2010). Deaf Workers Prioritized Workplace Expectations: A Qualitative Study. *JADARA*, 43(3), 128-151.
- ¹⁰Schroedel, J., & Geyer, P. (2000). Long-Term Career Attainments of Deaf and Hard of Hearing College Graduates: Results From a 15-Year Follow-up Survey. *American Annals Of The Deaf*, 145(4), 303-314. doi:10.1353/aad.2012.0099
- ¹¹Smith, J. (2011). Embracing the Elephant in the Room: Interviewing Ideas for Applicants who are Deaf or Hard of Hearing. *JADARA*, 44(2), 67-81.
- ¹²Wells, A., Bhattacharya, K., & Morgan, D. (2009). "Deaf World, That's Where I'm At": Camaraderie Between Deaf and Hearing Employees. *Journal Of Ethnographic & Qualitative Research*, 3, 105-116.
- ¹³Winn, S. (2007). Employment Outcomes for the Congenitally Deaf in Australia: Has Anything Changed?. *American Annals Of The Deaf*, 152(4), 382-390. doi:10.1353/aad.2008.0006

2.3. Παραδοσιακοί Χοροί και Άτομα με Προβλήματα Ακοής

Κυριαζής Δημήτριος¹,

¹ΠΕ 11 ΜSc Φυσικής Αγωγής (Υποψήφιος Διδάκτωρ ΤΕΠΑΕ ΑΠΘ), Διευθυντής Γυμνασίου Αρέθουσας -Υπεύθυνος Χορευτικού Τμήματος Κωφών της Ένωσης Κωφών Β.Ελλάδος

¹dimikyriazis@yahoo.gr

Περίληψη

Στόχος της παρούσας έρευνας είναι να αναδείξει τους παράγοντες που οδηγούν κωφούς –από οικογένειες ακουόντων- να εισέλθουν στην Κοινότητα των Κωφών. Επιπλέον, επιχειρείται η διερεύνηση του αντίκτυπου της μετάβασης από τον «κόσμο τον ακουόντων» στον «κόσμο των Κωφών» στην ψυχοκοινωνική κατάσταση και τον επαναπροσδιορισμό της ταυτότητας των ίδιων. Το δείγμα της έρευνας αποτελείται από τέσσερις δίγλωσσους κωφούς οι οποίοι έχουν μεγαλώσει σε οικογένεια ακουόντων, έχουν φοιτήσει σε σχολεία Γενικής Εκπαίδευσης και ήρθαν πρώτη φορά σε επαφή με άλλους Κωφούς αφού τελείωσαν το σχολείο. Για τη διεξαγωγή της έρευνας πραγματοποιήθηκαν εις βάθος συνεντεύξεις μέσω ημι-δομημένων ερωτήσεων και ακολουθήθηκε ποιοτική ανάλυση των αφηγήσεων των συμμετεχόντων. Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι οι προσωπικές ιστορίες των συμμετεχόντων αντανάκλουν την επιρροή που άσκησαν στους ίδιους οι αρνητικές εμπειρίες τους στο σχολείο (π.χ. απομόνωση, στιγματισμό και σχολικό εκφοβισμό) κατά την περίοδο της εφηβείας, γεγονός που συμπίπτει με την υπάρχουσα βιβλιογραφία (Angelides & Arani, 2007; Leigh, 1999; Moschella, 1992 in Leigh, 1999). Επιπρόσθετα, προέκυψε ότι καθοριστικός παράγοντας στην εμπλοκή και παραμονή τους στην Κοινότητα των Κωφών είναι η ευκολία και ελκυστικότητα της χρήσης Νοηματικής Γλώσσας, καθώς μέσω αυτής ένιωσαν πως είχαν, για πρώτη φορά, πλήρη πρόσβαση στην πληροφορία και τη συμμετοχή σε συζητήσεις. Επιπλέον, το ενθαρρυντικό και γεμάτο ερεθίσματα, περιβάλλον της Κοινότητας των Κωφών αποτέλεσε έναν ακόμα σημαντικό παράγοντα. Όσον αφορά τις αλλαγές που προέκυψαν στη ζωή των συμμετεχόντων από την είσοδό τους στην Κοινότητα των Κωφών, οι συμμετέχοντες παρουσίασαν αλλαγή στην ταυτότητά τους ως κωφά άτομα ανακαλύπτοντας το αίσθημα του «ανήκειν». Συγκεκριμένα, δύο συμμετέχοντες έχουν αναπτύξει 'δικούλτουρη' ταυτότητα, ένας 'αρνητική' και ένας βρίσκεται στο στάδιο της 'εμβάπτισης στον κόσμο των Κωφών' έχοντας στοιχεία 'δικούλτουρης' ταυτότητας (Glickman, 1996). Επίσης, σε συμφωνία με παλαιότερες μελέτες, οι συμμετέχοντες μετά την μετάβασή τους παρουσίασαν αυξημένη αυτοπεποίθηση και κοινωνικότητα, απέκτησαν ενεργητική στάση απέναντι σε θέματα που τους αφορούν και ανακάλυψαν καινούρια ενδιαφέροντα και ταλέντα γεγονός που τους οδήγησε σε γενικότερη ψυχοκοινωνική ανάπτυξη (Bat-chana, 2000; Hafele, 2001; Leigh, 1999; Maxwell-McCaw; 2001).

2.4. Πιλοτικό Πρόγραμμα Χοροδιδασκαλίας σε Κωφούς με Διάφορες Τεχνικές Αυτοσχεδιασμού, Δημιουργικής Έκφρασης, Ρυθμικής και Μουσικοκινητικής Αγωγής, προσαρμοσμένες σε Άτομα με Ειδικές Ανάγκες: JAM RHYTHM DANCE.

Καβαζίδου Ελένη¹, Ιωαννίδης Πάρις², Θυμάκης Παρασκευάς³, Ζωιδάκη Ελένη⁴, Μαρκαντωνάκη Ζωή⁵, Σκολάκη Ειρήνη⁶, Κόκκος Φώτης⁷.

¹Χορογράφος – Χοροκινησιοθεραπεύτρια, Msc, PhD, Υπεύθυνη του Τμήματος Σχολικών Δραστηριοτήτων της Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Χανίων και Επιστημονικός Συνεργάτης του Τμήματος Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

²Μουσικός, Κρουστά και Drums

³Νηπιαγωγός Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (ΠΕ 61), ΜΑ στην Ειδική Εκπαίδευση, Ελληνική Εταιρία Προστασίας Ανάπηρων Προσώπων (ΕΛΕΠΑΠ) – Παράρτημα Χανίων – Τμήμα Πρώιμης Παρέμβασης

⁴Νηπιαγωγός Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (ΠΕ 60.50), ΜΑ στην Ειδική Εκπαίδευση & MA in Education, 3^ο Ειδικό Νηπιαγωγείο Χανίων (για μαθητές που βρίσκονται στο Φάσμα του Αυτισμού)

⁵Νηπιαγωγός εξειδικευμένη στην Ειδική Αγωγή, Μουσικός, ΚΕΦΑΜΕΑ Χανίων

⁶Διερμηνέας Νοηματικής Γλώσσας, Θέατρο Σιγής

⁷Δάσκαλος Νοηματικής Γλώσσας, Καλλιτεχνικός Διευθυντής Θεάτρου Σιγής

¹inele@phed.auth.gr, ²biv05@hotmail.com, ³pthymakis@gmail.com, ⁴elinazoidaki@gmail.com,

⁶sokolak31@yahoo.gr

Περίληψη

Ο Χορός είναι ένα μέσον που διευκολύνει την κοινωνικοποίηση και την ανάπτυξη των διαπροσωπικών σχέσεων. Επίσης, συμβάλει σημαντικά στην ενίσχυση του ανοσοποιητικού συστήματος δια της μυϊκής ενδυνάμωσης και ψυχικής ανάτασης στο σύνολο των εμπλεκόμενων. Αν και έχουν αναπτυχθεί σημαντικά η παιδαγωγική και διδακτική του γνωστικού αυτού αντικείμενου σε όλα τα είδη χορού για τυπικό πληθυσμό (Παραδοσιακοί, Κοινωνικοί, Διαπολιτισμικοί, Έντεχνοι), δεν έχει αναπτυχθεί κάποιο μοντέλο διδασκαλίας σε Άτομα με Ειδικές Ανάγκες, αν και υπάρχουν πολλές ερευνητικές προτάσεις και μεθοδολογικά ευρήματα πιλοτικού όμως τύπου, ή περιορισμένου δειγματοληπτικού εύρους. Σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν η καταγραφή εμπειριών ΑμεΑ που διδάχθηκαν χορό μέσα στη σχολική τάξη ή στο πλαίσιο εξωσχολικών δραστηριοτήτων (2003-2015) και αποτίμηση του κοινού παρονομαστή των δυνατοτήτων, των αναγκών, των προσδοκιών και των κινήτρων των εμπλεκόμενων μαθητών και του οικογενειακού τους περιβάλλοντος. Ως αναδυόμενος στόχος αυτής της προσπάθειας, προέκυψε ο σχεδιασμός ενός θεραπευτικού προγράμματος χορού που θα ενίσχυε στη διαδικασία μάθησης, κοινωνικοποίησης και δημιουργικότητας των μαθητών δια της βελτίωσης της φυσικής τους κατάστασης με ψυχαγωγικό τρόπο (χοροκίνηση) ακολουθώντας τις ιδιαίτερες παιδαγωγικές ανάγκες και ψυχαγωγικές προσδοκίες των μαθητών. Έτσι, συντάχθηκε ένα πρόγραμμα

χορού βασισμένο σε παραδοσιακά θεωρητικά μοντέλα ρυθμικής, μουσικοκινητικής και ψυχοκινητικής αγωγής με χρήση ασκήσεων και παιχνιδιών με συνοδεία ρυθμού και μουσικής και προτάθηκε από την ομάδα ειδικών παιδαγωγών μία νέα μεθοδολογική προσέγγιση στη διδακτική του αντικειμένου, παρόμοια με μεθοδολογικές προσεγγίσεις άλλων διδακτικών αντικειμένων σε ΑμεΑ: α) Αυτοσχεδιασμός (JAM), β) Ρυθμικότητα στην Κινητική Δράση (Rhythm) και γ) Χορευτική Κίνηση/ DANCE (με συνοδεία μελωδίας). Το Χορευτικό αυτό πρόγραμμα χαρακτηρίζεται με το διακριτικό τίτλο «JAM RHYTHM DANCE». Μεταξύ των συμμετεχόντων, συμπεριλήφθηκε μία ομάδα ενήλικων κωφών από το θεατρικό σχήμα ΘΕΑΤΡΟ ΣΙΓΗΣ. Στην παρούσα ανακοίνωση γίνεται αποσπασματική αναφορά της πειραματικής διαδικασίας και των εμπειρικών πορισμάτων που προέκυψαν με την ομάδα Κωφών. Το συγκεκριμένο μοντέλο διδασκαλίας χορού εφαρμόζεται πλέον σε ερευνητικό επίπεδο από το 2015 και σχετικά πορίσματα της έρευνας αυτής θα ανακοινωθούν το 2016.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- Erkkilä J., Gold C., Fachner J., Ala-Ruona E., Punkanen M., Vanhala M.(2008). The effect of improvisational music therapy on the treatment of depression: protocol for a randomised controlled trial. *BMC Psychiatry* 2008, 8:50
- Hardy, M.W., LaGass, B.A.(2013). Rhythm, movement, and autism: using rhythmic rehabilitation research as a model for autism. *Front Integr Neurosci*; 7: 19.
- Lee, C. (2000). A Method of Analyzing Improvisations in Music Therapy. *Journal of Music Therapy*, XXXVII(2), 2000, 147-167.
- Mirmiran W., Overdijk J., Witting W., Klop A., Swaab D.F. (1988). A simple method for recording and analysing circadian rhythms in man. *Journal of Neuroscience Methods*; (25) 3: 209–214
- Payne, H. (2003). Authentic Movement, Groups and Psychotherapy. *Self and Society*; (31)2.

2.5. Απόψεις για τη δια Βίου Μάθηση και τη Διάδοση της Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας

Γιαννούλη Βαϊτσα¹,

¹ Ιατρική Σχολή, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

¹giannouliv@hotmail.com

Περίληψη

Σύμφωνα με τη βιβλιογραφία υποστηρίζεται η παρουσία αρνητικών στάσεων-απόψεων στον πληθυσμό των ακουόντων για τα άτομα με κάποια αναπηρία και ειδικότερα για τα άτομα με προβλήματα ακοής. Σκοπός: Στόχος της παρούσας πιλοτικής έρευνας ήταν να διερευνηθούν οι απόψεις ατόμων, τα οποία δεν είναι οι ίδιοι κωφοί ή βαρήκοοι ως προς το τι πιστεύουν για τη δια βίου μάθηση και τη διάδοση της ελληνικής νοηματικής γλώσσας. Μέθοδος: Σαράντα δύο ενήλικες (28 γυναίκες και 14 άνδρες, Μηλικία = 37.5, όλοι απόφοιτοι ανώτατης εκπαίδευσης) συμπλήρωσαν ένα σύντομο ερωτηματολόγιο αποτελούμενο από 10 ερωτήσεις που αφορούσαν την εξέταση των απόψεών τους για τη δια βίου μάθηση και τη συμβολή της στη διάδοση της νοηματικής γλώσσας στην Ελλάδα. Οι συμμετέχοντες συμπλήρωσαν ατομικά και εθελοντικά το ερωτηματολόγιο κατά το έτος 2015. Αποτελέσματα: Τα αποτελέσματα παρέχουν ενδείξεις άγνοιας για το θέμα του σχεδιασμού ή της ύπαρξης προγραμμάτων διάδοσης της ελληνικής νοηματικής γλώσσας (40/42). Οι συμμετέχοντες στην πλειοψηφία τους (38/42) είναι θετικοί ως προς το σχεδιασμό τέτοιων προγραμμάτων, που θα βρίσκονται όμως υπό την εποπτεία κρατικών φορέων για την καλύτερη οργάνωση και εποπτεία των παρεχόμενων υπηρεσιών τους (37/42). Οι συμμετέχοντες πιστεύουν ότι αυτά τα προγράμματα θα συμβάλουν στην αλλαγή των στάσεων στον γενικότερο πληθυσμό για τα άτομα με προβλήματα ακοής (38/42), θα επιδράσουν καθοριστικά στην αναβάθμιση της εκπαίδευσης (37/42) και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των ίδιων των βαρήκοων ή/και κωφών ατόμων (37/42). Τέλος, δεν βρέθηκαν στατιστικώς σημαντικές διαφοροποιήσεις στις απόψεις όσον αφορά το φύλο ($p > 0.05$) και την ηλικία ($p > 0.05$) των συμμετεχόντων. Συμπεράσματα: Προτείνεται η περαιτέρω διερεύνηση των στάσεων τόσο των ίδιων των ατόμων με προβλήματα ακοής, όσο και του κοινού, καθώς η συλλογή πληροφοριών όσον αφορά τα δια βίου προγράμματα εκμάθησης της νοηματικής θα μπορούσε να προσφέρει μία νέα προοπτική στην προσέγγιση της εκπαίδευσης κωφών και ακουόντων.

Βιβλιογραφία

Berkay, P. J., Gardner, J. E., & Smith, P. L. (1995). The development of the Opinions about Deaf People scale: A scale to measure hearing adults' beliefs about the capabilities of deaf adults. *Educational and Psychological measurement*, 55(1), 105-114.

Livneh, H. (2012). On the origins of negative attitudes toward people with disabilities. In I. Marini & M. A. Stebnicki (Eds.), *The psychological and social impact of illness and disability*, 6th Edition (pp.13-25) Springer Publishing Company.

Schroedel, J. G., & Schiff, W. (1972). Attitudes towards deafness among several deaf and hearing populations. *Rehabilitation Psychology*, 19(2), 59.

2.6. Απόψεις για τη δια Βίου Μάθηση και τη Διάδοση της Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας

Σάκκου Ιωάννα¹,

¹ Εκπαιδευτικός (ΠΕ70), Msc στην Εκπαίδευση Κωφών, Ε.Κ.Π.Α.

¹giannasak@yahoo.com

Περίληψη

Οικονομικοί και κοινωνικοί παράγοντες σε συνδυασμό με τις ευεργετικές νομοθετικές διατάξεις αναφορικά με την εισαγωγή ατόμων με αναπηρίες στην τριτοβάθμια εκπαίδευση πιθανόν διαδραματίζουν έναν σημαντικό ρόλο στην απόφαση των ανάπηρων μαθητών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης να συνεχίσουν σε ανώτερες σπουδές. Αποτέλεσμα των παραπάνω είναι ένας σημαντικός αριθμός ΑμεΑ, ανάμεσά τους και πολλοί κωφοί μαθητές, να εισάγονται κάθε χρόνο στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Προσδοκία, λοιπόν, αυτών αλλά και των οικογενειών τους είναι να μπορούν να συμμετέχουν ισότιμα κατά τον ίδιο τρόπο με τους συνομηλίκους τους χωρίς αναπηρία. Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι να διερευνήσει τις απόψεις και τις εμπειρίες των κωφών φοιτητών αναφορικά με την ακαδημαϊκή και κοινωνική τους συμμετοχή εντός των ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, να εντοπίσει πιθανά «εμπόδια» και να αναδείξει πιθανές προτάσεις. Για το σκοπό αυτό πραγματοποιήθηκαν δέκα (10) ατομικές ημιδομημένες συνεντεύξεις με φοιτητές που φέρουν κώφωση και φοιτούν στις παιδαγωγικές και καθηγητικές σχολές του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ). Η έρευνα υιοθέτησε τον ποιοτικό ερευνητικό σχεδιασμό με τη χρήση της φαινομενολογικής προσέγγισης, προκειμένου να καταγράψει τις εμπειρίες και τις απόψεις τους δείγματος ολιστικά και σε βάθος. Τέλος, η ανάλυση των ερευνητικών δεδομένων πραγματοποιήθηκε με τη μέθοδο της θεματικής ανάλυσης περιεχομένου. Τα ευρήματα της έρευνας έδειξαν ότι η ακαδημαϊκή συμμετοχή των κωφών φοιτητών συχνά καθίσταται δυσχερής εξαιτίας της ελλιπούς πρότερης εκπαίδευσης που έλαβαν οι συμμετέχοντες στα ειδικά σχολεία κωφών, της ελλιπούς διαθεσιμότητας διερμηνέων νοηματικής γλώσσας καθώς και εξαιτίας των αδιαφοροποίητων πρακτικών διδασκαλίας, μάθησης και αξιολόγησης που ακολουθούνται εντός πανεπιστημίου. Επιπλέον, η άγνοια των υπηρεσιών υποστήριξης εκ μέρους των συμμετεχόντων είναι κάτι που εντοπίστηκε στην παρούσα μελέτη. Τέλος, τα ευρήματα για την κοινωνική ζωή των συμμετεχόντων της παρούσας έρευνας ποικίλουν, καθώς το επίπεδο άνεσης των συμμετεχόντων στη χρήση διαφόρων τρόπων επικοινωνίας φαίνεται να επιδρά στην κοινωνική ακαδημαϊκή τους ζωή. Επομένως, οι συστάσεις που στοχεύουν στην άρση αυτών των εμποδίων και στην ενίσχυση της τριτοβάθμιας εκπαιδευτικής εμπειρίας και των αποτελεσμάτων για τον πληθυσμό αυτό περιλαμβάνουν κατά κύριο λόγο τη βελτίωση της πρότερης παρεχόμενης εκπαίδευσης (σε πρωτοβάθμιο και δευτεροβάθμιο επίπεδο), τη διάθεση διερμηνέων Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας (ΕΝΓ), καθώς και την αναθεώρηση των πολιτικών και πρακτικών αναφορικά με τις

διαδικασίες διδασκαλίας, μάθησης και αξιολόγησης εντός τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Το τελευταίο, θα μπορούσε να είναι προς όφελος του συνόλου των φοιτητών.

<http://www.esai.gr/DHIAproceedings.html>
10 Ιουλίου 2015, Πολιτιστικό Κέντρο ΜΕΛΙΝΑ, Ηρακλειδών 66^α & Θεσσαλονίκης, Θησείο, Αθήνα

2.7. Απόψεις για τη δια Βίου Μάθηση και τη Διάδοση της Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας

Τσιμπίδα Διαλεχτή¹,

¹ Ψυχολόγος Α.Π.Θ., Msc(c) στην Πολιτική Υγείας & Σχεδιασμό Υπηρεσιών Υγείας, Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου

¹ dialechti9@yahoo.gr

Περίληψη

Σκοπός της εργασίας: Παρουσίαση πιλοτικών αποτελεσμάτων μεταπτυχιακής διατριβής της γράφουσας (Άδεια Διεξαγωγής Έρευνας, Αρ.Πρωτ.:435-13/3/2015, Ομοσπονδία Κωφών Ελλάδος), που έχει ως σκοπό: 1. αποτύπωση και ανάδειξη - για πρώτη φορά στην Ελλάδα- των εμποδίων και ανισοτήτων που βιώνουν οι Κωφοί και Βαρήκοοι χρήστες της Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας, κατά τη χρήση και πρόσβαση στις υπηρεσίες υγείας, 2. ευαισθητοποίηση της πολιτικής υγείας για τη λήψη αποφάσεων, που θα βελτιώσουν τη «Σχετιζόμενη με την Υγεία Ποιότητα Ζωής» του εν λόγω πληθυσμού. Υλικό & μέθοδος: Συγχρονική μελέτη (cross-sectional study) σε εξέλιξη, με πληθυσμό αναφοράς Κωφούς και Βαρήκοους που κατοικούν στην Αθήνα. Δειγματοληψία τύπου «χιονοστιβάδας» (snowball sampling). Χορήγηση στα Σωματεια-Μέλη της ΟΜΚΕ και διάδοση μέσω διαδικτύου, των εξής ερωτηματολογίων: 1. Ερωτηματολόγιο «Χρήσης και Πρόσβαση στις Υπηρεσίες Υγείας», που δημιουργήθηκε ειδικά για τις ανάγκες της παρούσας μελέτης. 2. Ερωτηματολόγιο «Ποιότητας Ζωής SF-36v2». Επιπλέον συλλογή δεδομένων μέσω ερωτήσεων για τα κοινωνικο-δημογραφικά χαρακτηριστικά των ερωτώμενων. Χρήση λογισμικού προγράμματος Statistical Package for Social Sciences (SPSS) v.22.0, για τη στατιστική ανάλυση. Αποτελέσματα: Κάποια από τα πιλοτικά αποτελέσματα, στο μέχρι τώρα δείγμα Κωφών και Βαρήκων (n=57), είναι ότι: Κατά τη χρήση υπηρεσιών υγείας παρατηρούνται τα εξής εμπόδια: -έλλειψη εξοπλισμού για Κωφούς (οθόνες με επεξήγηση στην ΕΝΓ) (84,2%, n=48). -έλλειψη 24ωρου κέντρου επειγόντων περιστατικών για επικοινωνία με SMS(100%, n=57). -έλλειψη ασθενοφόρων με προσωπικό που γνωρίζει την ΕΝΓ (75,43%, n=43). -στα νοσοκομεία κανείς από τους επαγγελματίες υγείας δε γνωρίζει την ΕΝΓ (87,71%, n=50). -παρατηρείται έλλειψη διαθέσιμων διερμηνέων ΕΝΓ (57,89%, n=33). -οι Κωφοί-Βαρήκοοι που επικοινωνούν με την ΕΝΓ θα πήγαιναν περισσότερες φορές όταν το είχαν ανάγκη σε κάποιο γιατρό, αν οι δωρεάν ώρες διερμηνείας δεν περιοριζόταν στις 25/έτος (91,22%, n=52). δ) Συμπεράσματα Τα αποτελέσματα της συγκεκριμένης μελέτης αποκτούν ιδιαίτερη σημασία, καθώς μπορούν να χρησιμοποιηθούν: α) για την εκτίμηση των υγειονομικών αναγκών της ευπαθούς αυτής κοινωνικής ομάδας. β) στην αξιολόγηση της προσβασιμότητας του συστήματος υγείας, δηλαδή της δυνατότητας των Κωφών και Βαρήκων ατόμων να τυγχάνουν φροντίδας υγείας στο σωστό χρόνο και τόπο, σύμφωνα με τις ανάγκες τους. γ) ως ανάδειξη αναγκαιότητας διάδοσης της Νοηματικής Γλώσσας για τη Σχετιζόμενη με την Υγεία Ποιότητα Ζωής Κωφού και Βαρήκοου Πληθυσμού. δ) ως βάση για το σχεδιασμό κατάλληλων υπηρεσιών υγείας, οι οποίες θα αυξήσουν την

προσβασιμότητα του συστήματος υγείας. ε) στην ιεράρχηση στόχων πολιτικής για την αποτελεσματική κατανομή των πόρων υγείας με βάση τις ανάγκες.

Βιβλιογραφία

Foster, S. (1998), Communication as social engagement: Implication for interactions between deaf and hearing persons. *Scandinavian Audiology*, 27 (4, Suppl. 49), 116-124

Aguayo, M. O., & Coady, N. F. (2001), The experience of deafened adults: Implications for rehabilitative services. *Health and Social Work*, 26 (4), 269-276

Annie G. Steinberg (2006), Health Care System Accessibility Experiences and Perceptions of Deaf People, *J Gen Intern Med*. Mar 2006; 21(3): 260-266. doi: 10.1111/j.1525-1497.2006.00340.x

Υφαντόπουλος Γ, Σαρρής Μ. (2001), Σχετιζόμενη με την υγεία ποιότητα ζωής: Μεθοδολογία μέτρησης. *Αρχ Ελλ Ιατρ* 2001 18:218-229

2.8. Η μετάβαση από τον "κόσμο των ακουόντων" στον "κόσμο των Κωφών": αφηγήσεις Κωφών ατόμων από οικογένειες ακουόντων

Κουκουνασούλη Αλεξία¹

¹ Κοινωνική Λειτουργός, Msc στο Τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης (ειδίκευση στην Κοινωνική Εργασία - Δ.Π.Θ., Msc στις "Deafhood Studies", Πανεπιστήμιο του Bristol

¹alexia.koukou@hotmail.com

Περίληψη

Στόχος της παρούσας έρευνας είναι να αναδείξει τους παράγοντες που οδηγούν κωφούς –από οικογένειες ακουόντων- να εισέλθουν στην Κοινότητα των Κωφών. Επιπλέον, επιχειρείται η διερεύνηση του αντίκτυπου της μετάβασης από τον «κόσμο τον ακουόντων» στον «κόσμο των Κωφών» στην ψυχοκοινωνική κατάσταση και τον επαναπροσδιορισμό της ταυτότητας των ίδιων. Το δείγμα της έρευνας αποτελείται από τέσσερις δίγλωσσους κωφούς οι οποίοι έχουν μεγαλώσει σε οικογένεια ακουόντων, έχουν φοιτήσει σε σχολεία Γενικής Εκπαίδευσης και ήρθαν πρώτη φορά σε επαφή με άλλους Κωφούς αφού τελείωσαν το σχολείο. Για τη διεξαγωγή της έρευνας πραγματοποιήθηκαν εις βάθος συνεντεύξεις μέσω ημι-δομημένων ερωτήσεων και ακολουθήθηκε ποιοτική ανάλυση των αφηγήσεων των συμμετεχόντων. Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι οι προσωπικές ιστορίες των συμμετεχόντων αντανακλούν την επιρροή που άσκησαν στους ίδιους οι αρνητικές εμπειρίες τους στο σχολείο (π.χ. απομόνωση, στιγματισμό και σχολικό εκφοβισμό) κατά την περίοδο της εφηβείας, γεγονός που συμπίπτει με την υπάρχουσα βιβλιογραφία (Angelides & Arani, 2007; Leigh, 1999; Moschella, 1992 in Leigh, 1999). Επιπρόσθετα, προέκυψε ότι καθοριστικός παράγοντας στην εμπλοκή και παραμονή τους στην Κοινότητα των Κωφών είναι η ευκολία και ελκυστικότητα της χρήσης Νοηματικής Γλώσσας, καθώς μέσω αυτής ένιωσαν πως είχαν, για πρώτη φορά, πλήρη πρόσβαση στην πληροφορία και τη συμμετοχή σε συζητήσεις. Επιπλέον, το ενθαρρυντικό και γεμάτο ερεθίσματα, περιβάλλον της Κοινότητας των Κωφών αποτέλεσε έναν ακόμα σημαντικό παράγοντα. Όσον αφορά τις αλλαγές που προέκυψαν στη ζωή των συμμετεχόντων από την είσοδό τους στην Κοινότητα των Κωφών, οι συμμετέχοντες παρουσίασαν αλλαγή στην ταυτότητά τους ως κωφά άτομα ανακαλύπτοντας το αίσθημα του «ανήκειν». Συγκεκριμένα, δύο συμμετέχοντες έχουν αναπτύξει 'δικούλτουρη' ταυτότητα, ένας 'αρνητική' και ένας βρίσκεται στο στάδιο της 'εμβάπτισης στον κόσμο τον Κωφών' έχοντας στοιχεία 'δικούλτουρης' ταυτότητας (Glickman, 1996). Επίσης, σε συμφωνία με παλαιότερες μελέτες, οι συμμετέχοντες μετά την μετάβασή τους παρουσίασαν αυξημένη αυτοπεποίθηση και κοινωνικότητα, απέκτησαν ενεργητική στάση απέναντι σε θέματα που τους αφορούν και ανακάλυψαν καινούρια ενδιαφέροντα και ταλέντα γεγονός που τους οδήγησε σε γενικότερη ψυχοκοινωνική ανάπτυξη (Bat-chana, 2000; Hafele, 2001; Leigh, 1999; Maxwell-McCaw; 2001).

3. Προτάσεις Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων

Προεδρείο

Καβαζίδου Ελένη

Υπεύθυνη Σχολικών Δραστηριοτήτων, Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης

3.1. Εθελοντική Εργασία (Ντοκιμαντέρ: Θέατρο Κωφών)

Στεφανή Φωτεινή¹, Γιαννίκου Παρασκευή, Καγλή Μαρία

¹Κοινωνική Ανθρωπολόγος, Master of Arts στο Εθνογραφικό Ντοκιμαντέρ

¹ fotini.stefani@yahoo.gr

Περίληψη

Η ταινία "Θέατρο Κωφών" έγινε στο πλαίσιο εθελοντικής εργασίας ενός έργου που υλοποιήθηκε το 2008, υπό την επίβλεψη της ΜΚΟ "Ένωση Πολιτών για την Παρέμβαση". Θέμα του project ήταν οι γυναίκες στο χώρο εργασίας και σκοπός του ήταν να παραχθούν ολιγόλεπτα ντοκιμαντέρ με αυτή τη θεματική. Η ομάδα έργου μας, που απαρτιζόταν από τις Παρασκευή Γιαννίκου, Μαρία Καγλή και Φωτεινή Στεφανή επέλεξε να πάρει συνέντευξη από κωφές ηθοποιούς. Στο ντοκιμαντέρ εμφανίζονται δύο μέλη που συμμετείχαν το 2008 στην ομάδα του Θεάτρου Κωφών Ελλάδας και μιλούν για τα προσωπικά τους βιώματα, για τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν στην καθημερινότητα τους και για τη σημασία του Θεάτρου στη ζωή τους. Η ταινία δεν διαθέτει ήχο για τεχνικούς λόγους, αλλά υπότιτλους και μπορείτε να την βρείτε στον ακόλουθο σύνδεσμο: <https://www.youtube.com/watch?v=Ph1MSdtYZkU>

3.2. Όλοι Μαζί μπορούμε Καλύτερα

Τζομπανάκη Χριστίνη¹, Χιωτάκη Ειρήνη¹, Δενδράκη Καλλιόπη¹, Ελισάβετ Γκαρνέτα¹

¹Νηπιαγωγείο Αγίων Σαράντα Χανίων

¹tzompanaki@gmail.com

Περίληψη

Τίτλος: «Όλοι μαζί μπορούμε καλύτερα» Περίληψη Η δράση «Όλοι μαζί μπορούμε καλύτερα» υλοποιήθηκε τη σχολική χρονιά 2014 - 2015 στο 2/Θ Ολοήμερο Νηπιαγωγείο Αγίων Σαράντα Χανίων. Παρουσιάζεται με στόχο να αποτελέσει υποδειγματική δράση εφαρμογής σε Σχολεία Κωφών διότι: - προωθεί τη συμμετοχική εκπαίδευση και υποστηρίζει την ισότιμη πρόσβαση στην εκπαίδευση, ώστε να εξασφαλίζονται ίδιες ευκαιρίες μάθησης για το σύνολο των νηπίων - ενισχύει την ανάπτυξη δεξιοτήτων για την ομαλή ένταξη των νηπίων στην κοινότητα και προωθεί τη συνεχή προσπάθεια συμβάλλοντας στην ανάπτυξη της αυτοεκτίμησής τους - υλοποιήθηκε ήδη στο Νηπιαγωγείο μας και συμμετείχαν σ' αυτό, δύο νήπια με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες -ιδιαιτέρως σοβαρά προβλήματα όρασης- για ένα από τα οποία υπήρχε και Παράλληλη Διδακτική Στήριξη από νηπιαγωγό Ειδικής Αγωγής ΠΕ60.50 - Οι Σχολικές Δραστηριότητες Αγωγής Υγείας και Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης είναι εναλλακτικοί τρόποι προσέγγισης της γνώσης και χωρίς χρήση του προφορικού λόγου ή με διερμηνεία νοηματικής γλώσσας Σκοπός της δράσης ήταν να αναγνωρίσουν τα παιδιά τις ομοιότητες και τις διαφορές μεταξύ του εαυτού τους και των άλλων και να οδηγήσει στη συναισθηματική τους ανάπτυξη, ώστε να γίνουν ικανά στη σωστή διαχείριση των διαπροσωπικών σχέσεων. Η διαθεματική προσέγγιση των γνωστικών αντικειμένων, η ενεργός συμμετοχή των νηπίων, η εστίαση της προσοχής τους και η εργασία σε ομάδες ενθάρρυναν την ανταλλαγή απόψεων και τη συλλογική προσπάθεια για τον κοινό στόχο. Βιβλιογραφικές παραπομπές: - Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων - Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, Α.Π.Σ. για μαθητές με Προβλήματα Ακοής για την Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, Αθήνα 2004. - Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων - Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, Οδηγός Νηπιαγωγού - Εκπαιδευτικοί σχεδιασμοί - Δημιουργικά περιβάλλοντα μάθησης, ΟΕΔΒ, Αθήνα. - Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων - Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, Οδηγός Ανάπτυξης Διαθεματικών Δραστηριοτήτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, ΟΕΔΒ, Αθήνα. - Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων - Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, Βασικές Αρχές - Σχεδιασμός Προγράμματος Αγωγής Υγείας, ΟΕΔΒ, Αθήνα.

3.3. Η Επίδραση ενός Προγράμματος Παραδοσιακών Χορών στις Φυσικές Ικανότητες Ατόμων με Προβλήματα Ακοής

Κυριαζής Δημήτριος¹

¹ΠΕ 11 ΜSc Φυσικής Αγωγής (Υποψήφιος Διδάκτωρ ΤΕΠΑΕ ΑΠΘ), Διευθυντής Γυμνασίου Αρέθουσας -Υπεύθυνος Χορευτικού Τμήματος Κωφών της Ένωσης Κωφών Β.Ελλάδος

¹ dimikyriazis@yahoo.gr

Περίληψη

Το φαινόμενο της αυτοαπομόνωσης και περιθωριοποίησης των ατόμων με προβλήματα ακοής είναι ένα γεγονός που οφείλεται στην μειωμένη δραστηριοποίησή τους γύρω από δράσεις, που τους ενσωματώνουν στην κοινωνία των ακουόντων. Σκοπός της έρευνας ήταν να εκτιμηθεί το αν και κατά πόσο ο παραδοσιακός χορός ως φυσική δραστηριότητα βελτιώνει τις φυσικές ικανότητες σε άτομα με προβλήματα ακοής, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες της προσαρμοσμένης διδασκαλίας και την αδυναμία αντίληψης ακουστικών ερεθισμάτων. Το δείγμα αποτέλεσαν 33 άτομα και των δύο φύλων, ηλικίας 26+-5 ετών εκ των οποίων οι 13 με πρόβλημα ακοής που αποτέλεσαν την πειραματική ομάδα, 10 με προβλήματα ακοής και 10 με φυσιολογική ακοή που αποτέλεσαν την ομάδα ελέγχου και δεν ακολούθησαν φυσική δραστηριότητα. Συγκεκριμένα εξετάστηκαν η αερόβια ικανότητα και η δύναμη των κάτω άκρων πριν και μετά από 12 εβδομάδες άσκηση με παραδοσιακούς χορούς αυξημένης έντασης, της Μακεδονίας και της Θράκης. Τα αποτελέσματα που αναλύθηκαν μέσω του στατιστικού προγράμματος SPSS έδειξαν ότι τα αρχικά επίπεδα της αερόβιας ικανότητας και της δύναμης των κάτω άκρων δεν διαφοροποιούνταν μεταξύ των ατόμων με προβλήματα ακοής και αυτών με φυσιολογική ακοή, ενώ παράλληλα η πειραματική ομάδα είχε στατιστικά σημαντική διαφορά μετά την εφαρμογή του προγράμματος ($p < 0,005$ και $p < 0,001$) σε όλες τις παραμέτρους της αερόβιας ικανότητας και της δύναμης των κάτω άκρων. Το συμπέρασμα της έρευνας ήταν, ότι ο παραδοσιακός χορός ως φυσική δραστηριότητα συμβάλλει σημαντικά στη βελτίωση των φυσικών ικανοτήτων, ατόμων με προβλήματα ακοής, προσθέτοντας ακόμα ένα κίνητρο και βοηθώντας παράλληλα στην ψυχολογική τόνωση και κοινωνική τους ενσωμάτωσης.

4. Παραρτήματα

<http://www.esa.gr/DHIAproceedings.html>
10 Ιουλίου 2015, Πολιτιστικό Κέντρο ΜΕΛΙΝΑ, Ηρακλειδών 66^α & Θεσσαλονίκης, Θησείο, Αθήνα

α. Έντυπα Προβολής του 1^{ου} 2^{ου} Διεπιστημονικού Συμποσίου «Ο Ρόλος της Δια Βίου Μάθησης και της Διάδοσης της Νοηματικής Γλώσσας στην Ποιότητα Ζωής Κωφού και Βαρήκου Πληθυσμού»

<http://www.esai.gr/DHIAproceedings.html>
10 Ιουλίου 2015, Πολιτιστικό Κέντρο ΜΕΛΙΝΑ, Ηρακλειδών 66^α & Θεσσαλονίκης, Θησείο, Αθήνα

Αφίσα

υπό την αιγίδα
 Υπουργείο Πολιτισμού, Παιδείας & Θρησκευμάτων
 Υπουργείο Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας & Τουρισμού

www.esai.gr/DHIA_2015.html

<http://www.esai.gr/DHIAproceedings.html>

10 Ιουλίου 2015, Πολιτιστικό Κέντρο ΜΕΛΙΝΑ, Ηρακλειδών 66^α & Θεσσαλονίκης, Θησείο, Αθήνα

PIZZA FAN
www.dada-art.gr
Το Τρένο Στο Ρούφ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
TAP
Χορηγοί
Ελλάδα
Υπουργείο Τουριστικής Ανάπτυξης
Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού
www.visitgreece.gr
recover
ADMINE
Creative Business Food
Rincon Mexicano
Μεξικάνικα & Ελληνικά κοψίνα
@nrg
UNDERGROUND
EEE
Para Siempre
FOOD + WINE
Zaxari & Agati
BISTROT-BAR
Blue Star Ferries
www.bluestarferries.com
AIROTEL
ΟΜΑΔΑ ΕΒΕΛΟΝΤΩΝ
ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ ΣΤΑΜΝΑΓΚΑΘΙ
ANEK LINES
www.anek.gr
ΓΑΪΤΣΗΣ
BLACK DUCK Garden
Kentorama
ΒΙΟΤΕΧΝΙΑ ΚΕΝΤΗΜΑΤΟΣ
ΑΡΠΑΚΩ
Κρητικό Επιατόριο
EYZA
THEATRE
73100
ΦΥΣΙΚΟ ΜΕΤΑΛΛΙΚΟ ΝΕΡΟ
ΒΙΚΟΣ
EPT
BOYΛΗ
ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ
independent.gr
ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΙΜ. ΚΟΥΤΣΙΝΗΣ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑ ΧΑΡΤΟΥ Α.Ε.Β.Ε.

